

**Москвічова
Юлія Олександрівна**

кандидатка мистецтвознавства,
доцентка кафедри музикознавства,
інструментальної підготовки та хореографії,
Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського
ORCID: 0000-0002-1303-8951

**Фрицюк
Василь Миколайович**

викладач кафедри музикознавства,
інструментальної підготовки та хореографії,
Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського
ORCID: 0000-0002-4466-9019

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-МУЗИКАНТІВ

У процесі професійної підготовки в закладах вищої освіти майбутніх педагогів-музикантів варто спиратися на важливі методологічні підходи: діяльнісний, компетентнісний, системний, особистісно-орієнтований, аксіологічний, акмеологічний тощо [2]. Для майбутніх учителів музичного мистецтва особистісно-орієнтований підхід є особливо важливим.

Варто зазначити, що особистісно-орієнтований підхід (Г. Костюк, А. Маслоу, К. Роджерс, С. Сисоєва та інші) зумовлений тим, що процес підготовки здобувачів освіти мистецьких факультетів до ефективної професійної діяльності трактується з урахуванням особистісної позиції кожного з учасників процесу, спрямований на таку взаємодію суб'єктів освітнього процесу, що сприятиме особистісному й професійному зростанню кожного з майбутніх педагогів-музикантів.

Відповідно до особистісно-орієнтованого підходу в процесі професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів центральним суб'єктом є особистість здобувача. Вона є суб'єктом удосконалення в контексті свого професійного саморозвитку через власну діяльність.

Теоретичні основи особистісно-орієнтованого навчання почали розробляти у 90-х рр. минулого століття, ґрунтуючись на ідеях гуманістичної філософії (Г. Сковорода, М. Монтесорі та інші), а також ґрунтовних дослідженнях психологів гуманістичного напрямку (К. Роджерс, А. Маслоу та інші), присвячених проблемі особистості. Вагомий внесок у становлення цього підходу здійснили учені-психологи (Г. Костюк та інші).

Нашаровуючись на всі складові педагогічного процесу, особистісно-орієнтований підхід передусім змінює його основоположну харак-

теристику — мету, робить головними завдання становлення і розвитку особистісних властивостей суб'єктів освіти, зокрема, майбутніх педагогів-музикантів, розвиток їх особистісного досвіду (інструментально-виконавського, диригентського, концертмейстерського, музично-теоретичного тощо). Однак особистість майбутнього педагога-музиканта — досить складна система якостей і характеристик, яка включена в різні види діяльності (інструментальне, вокальне, диригентське виконавство тощо), а звідси гостра необхідність використання системного і діяльнісного підходів, їх методології, технології реалізації.

Особистісно орієнтована педагогічна освіта реалізує насамперед людинотвірну функцію, тобто забезпечення усвідомлення людиною самої себе, свого образу як неповторної індивідуальності, що є суб'єктом культури, життєтворчості, культуротворчості, а також соціалізації (водночас й професійної, як педагога-музиканта).

Основні ідеї особистісно-орієнтованої освіти майбутніх педагогів-музикантів можливо викласти в таких положеннях: важливо забезпечити розвиток особистості здобувачів через організацію їх діяльності; необхідно підпорядкувати освіту на кожному рівні розвитку особистості її інтересам і здібностям; важливо, щоб у майбутніх педагогів-музикантів сформувалося уявлення про освітню діяльність, якою вони займаються в закладі вищої освіти, як особистісно значущу.

Основною метою особистісно-орієнтованого підходу є підтримка індивідуальності студентів, їхньої здатності до саморозвитку та самооцінювання, навчання через співпрацю всіх суб'єктів освітнього процесу.

На підставі аналізу наукової літератури з проблеми дослідження можливо стверджувати, що особистісно-орієнтований підхід є ключовим методологічним принципом вивчення, дослідження, організації педагогічного процесу професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів (зі специфічними цілями, змістом, технологіями), який орієнтований на розвиток і саморозвиток власне особистісних властивостей індивіда.

Погоджуємося з С. Сисоевою, яка вбачає результатом особистісно орієнтованої освіти формування компетентної особистості, здатної адаптуватися до вимог сучасного суспільства, ринку праці та особистісно й професійно реалізуватися і розвиватися протягом життя [1, 21]. Саме цим і є цінний особистісно-орієнтований підхід у підготовці майбутніх педагогів-музикантів, оскільки їм упродовж майбутньої професійної діяльності доведеться адаптуватися до вимог сьогодення й водночас постійно займатися власним самовдосконаленням і саморозвитком усіх своїх професій-

них якостей (інструментально-виконавських, вокальних, диригентських, організаторських, методичних тощо).

Отже, особистісно-орієнтований підхід є методологічною орієнтацією в педагогічній діяльності, спрямованій на підготовку майбутніх педагогів-музикантів до ефективної професійної діяльності, що дає можливість за допомогою опори на систему взаємопов'язаних понять, ідей і способів забезпечити та підтримати процеси їхнього самопізнання, самопобудови та самореалізації особистості, розвиток її неповторної індивідуальності як музиканта-виконавця, вчителя музичного мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Сисоева С. Професійна підготовка в контексті особистісно-орієнтованої парадигми освіти. *Педагог професійної школи*. 2003. Вип. 5. С. 20–24.
2. Фрицок В. А., Вовк Л. П. Акмеологічний підхід до вивчення проблеми професійного саморозвитку майбутнього вчителя. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*. 2016. Вип. 47. С. 68–72.

Музика

Ольга Яношівна

кандидатка педагогічних наук,
доцентка, в.о. завідувачки кафедри
образотворчого мистецтва,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
ORCID: 0000-0001-5724-2041

ДЕКОРАТИВНИЙ ЖИВОПИС ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ АСОЦІАТИВНО-ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ В МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-ХУДОЖНИКІВ

Однією із умов існування народу, як і національна мова, є народне мистецтво. Становлення незалежної держави, оновлення суспільства ґрунтується на могутньому піднесенні громадської і національної самосвідомості.

На сучасному етапі, у часи страшної агресії сусідньої держави, народне декоративне мистецтво разом з народною піснею і українським словом мають стати одним із потужних джерел боротьби за нашу волю і незалежність, територіальну цілісність, збагачення нашої національної культури.